

La reforma de l'Estatut de nou

Després de vuit anys de desavinences en el procés de reforma de l'Estatut d'Autonomia valencià, el PP i el PSPV han acordat tornar a constituir la comissió que s'ha d'encarregar d'aquesta modificació. Els dos partits han manifestat la intenció d'enllestir abans del 2007 una reforma que reconega que el País Valencià és una "nacionalitat històrica". Sobre la taula, hi ha, però, molts interrogants.

Francesc Camps i José Luis Rodríguez Zapatero van acordar, en una reunió celebrada al Palau de la Moncloa el passat divendres 14 de maig, començar a negociar una reforma de l'Estatut d'Autonomia valencià que, en paraules del president valencià, ha d'aspirar "al màxim dins de la Constitució". Aquest viratge en el posicionament de Camps, després de mesos de bloqueig, posa d'acord els dos partits majoritaris per intentar resoldre una modificació que cueja des de fa temps.

Fa ja vuit anys que es va constituir la primera comissió especial a les Corts Valencianes que s'havia d'encarregar de reformar l'Estatut valencià, aprovat a Benicàssim el juliol del 1982. La història de la modificació de la llei màxima dels valencians ha estat plena de desavinences i paralitzacions producte dels problemes dels dos partits majoritaris valencians d'aconseguir el vistiplau de Madrid a l'ampliació de l'actual nivell d'autogovern al País Valencià. L'última paralització, abans de les eleccions autonòmiques del 2004, va ser conseqüència de les limitacions imposades per la cúpula estatal del Partit Popular. Eduardo Zaplana va assegurar que estava disposat a arribar tan lluny com acceptara el PSPV, però quan aquesta darrera formació política va anunciar que Zapatero donava permís perquè el president de la Generalitat Valenciana poguera dissoldre les Corts anticipadament, Zaplana va ser agafat en fals. Jugava fent catxa, ja que el seu mateix partit no va acceptar, finalment, d'obrir un cicle electoral nou en una altra comunitat autònoma.

Tot un altre va ser el posicionament del seu successor, Francesc Camps, des de la mateixa campanya electoral valenciana. Camps va anunciar l'impuls de l'au-

tonomisme, un dels pilars del qual havia de ser una reforma de l'Estatut de màxims, amb la qual cosa implícitament reconeixia que havia de contenir fins i tot la mesura que més recels causa a Madrid, la capacitat de dissolució de les Corts.

En el seu discurs d'investidura com a president de la Generalitat, Camps tornava a afirmar-se en la voluntat de reforma de l'Estatut, però pocs mesos després havia de congelar la seua proposta davant del creixent enrocament centralista del seu partit.

El passat dia 14, finalment, Camps tornava a recuperar la seua idea i ressaltava el compromís que havia assolit amb el president del Govern espanyol per iniciar els treballs d'una reforma de l'Estatut que manté oberts, malgrat tot, molts interrogants.

El primer de tots és el de saber si finalment les cúpules estatals dels dos partits majoritaris valencians acceptaran la dissolució anticipada de les Corts. Hi ha l'acord de donar-li al País Valencià rang de "nacionalitat històrica" per superar els dèficits amb els quals va néixer l'Estatut després de la convulsa transició valenciana. La possibilitat de dissolució de les Corts, i la consegüent capacitat per marcar ritmes polítics propis com els que tenen el Principat, Euskadi, Galícia i Andalusia, deixaria ben clara l'entrada del País Valencià dins del grup de comunitats autònomes amb sostres competencials alts. El principal obstacle amb què ensopega aquesta proposta és el recel de les direccions del PSOE i del PP estatals d'obrir nous cicles electorals a l'estat espanyol. El PP, de moment, ha acceptat de desbloquejar la reforma (Camps va parlar amb Mariano Rajoy abans de reunir-se amb Zapatero), però

José Luis Rodríguez Zapatero i Francesc Camps, en la reunió que van mantenir a la Moncloa el divendres 14 de maig. Els presidents espanyol i valencià van acordar el marc general de negociació de reforma de l'Estatut que reconega que el País Valencià és una "nacionalitat històrica".

no hi ha res garantit, ja que el principal partit de l'oposició no ha definit quina serà la seua estratègia amb la reforma de l'estat que proposa l'actual president del Govern espanyol. Per saber quin és el marge de maniobra de Francesc Camps, caldrà comprovar també si es fa amb el control del grup parlamentari del PP a les Corts Valencianes, que és qui ha de negociar la reforma. A hores d'ara, aquest és encara un dels bastions de l'expresident Zaplana.

Hi ha un altre gran escull, el de la reducció de la barrera per entrar a les Corts Valencianes del 5% actual al 3%. Històricament, els partits majoritaris valencians (UCD-PSPV primer i PP-PSPV després) s'han aprofitat d'aquest llistó. Aquesta barrera, que des de fa vint anys impedeix que el nacionalisme valencià entre en les Corts, va arribar a deixar sense representació, el 1999, quasi el

10% dels votants. Per trencar aquest límit, s'haurien de posar d'acord els dos partits majoritaris. El posicionament del PP és una incògnita. L'altre gran partit, el PSPV, defensa a hores d'ara que es rebaixi la barrera. Els socialistes, de fet, tenen signat un document amb Esquerra Unida del País Valencià i amb el Bloc Nacionalista Valencià, impulsat per la plataforma cívica Valencians pel Canvi, que proposa, entre d'altres mesures, que desaparega l'escull per entrar a les Corts Valencianes. Difícilment s'aconseguirà que Esquerra Unida, l'altre partit amb representació parlamentària, s'afegesca al consens per reformar l'Estatut si no s'elimina el llistó del 5%.

Hi ha molts altres punts a negociar per incorporar al nou Estatut. El PSPV, per exemple, proposa que s'elimine l'article que limita a deu el nombre de conselleries amb funcions executives, i vol

augmentar dels actuals 89 diputats de les Corts a 99. A més, hi ha acord de una reforma de l'Estatut hauria de servir per a què l'administració valenciana assumira noves competències. Els socialistes proposen que es consolide la policia autonòmica, i que es prengui la gestió dels ports, aeroports, i dels museus i biblioteques que encara gestiona l'estat.

Més complicada és la qüestió simbòlica. El partit socialista, en el document impulsat per Valencians pel Canvi, va comprometre's a exigir el reconeixement del Penó de la Conquesta com a símbol històric del País Valencià. El PSPV, però, difícilment obrirà una batalla de símbols i de noms que pugui aprofitar el PP per revifar l'històric anticatalanisme de la dreita valenciana.

Miquel Calvet